

ÞJÓÐHAGSSTOFNUN

15. desember 1993
VinnuskjalUm áhrif breytinga í skattamálum á afkomu ríkissjóðs,
verðlag og tekjudreifingu

1. Afkoma ríkissjóðs

	Hugmyndir og útreikningar samkvæmt HÁ		Lauslegt mat Þjóðhagsstofnunar
Hætt við lækkun VSK á matvæli	3.200		
Sérstakar niðurgreiðslur matvara haldi áfram 1994	-600	2.600	Svipað
Lækkun VSK í 23 %	-2.500		
Niðurgreiðslur og endurgreiðslur lækka	200	-2.300	-2.000
Vaxtabætur		-200	Sama
Barnabótaauki		-350	-325
Tekjuskattur félaga (hækkar úr 33 % í 35 %)		150	Sama
Tryggingagjald (0,35 % gjald fellur niður)		-560	Sama
Fólksflutningar og gisting, VSK	-500		Sama
Fólksflutningar og gisting, trygging	250		Sama
Eignarskattar		800	600
Vörugjöld nettó		165	Sama
Samtals		55	

2. Verðlagsáhrif

Lækkun VSK á matvæli	-0,9
Lækkun VSK í 23 %	-0,9
Hætt við lækkun tryggingagjalds	-0,15
Fólksflutningar og gisting	-0,05 -0,1

3. Tekjujöfnunaráhrif/afkomujöfnunaráhrif

Tekju- eða afkomujöfnunaráhrif af verðlækkun einstakra vöruflokka eru afar vandmetin og í reynd eru slíkar leiðir til jöfnunar mjög undeilanlegar. Hér á eftir er sýnt hlutfallslegt vægi matvæla í útgjöldum og tekjum heimila eftir tekjubilum.

Hlutfall af

Tekjur í milljónum króna	af útgjöldum	af tekjum
Undir 1	20,4	-
1 - 2	20,9	24,9
2 - 3	19,8	19,6
3 - 4	21,2	15,8
Yfir 4	16,9	-

Af þessu og því talnaefni sem fylgir hér með má sjá að draga má í efa skilvirkni þess að lækka óbæina skatta á einstakar vörutegundir í tekjujöfnunarskyni.

Meðalneysla heimila á ári í neyslukönnun eftir heimilisgerð og fjölda barna
Á verðlagi í desember 1990

Fjárhæðir, krónur á ári	Hjón með börn yngri en 16 ára					Hjón án barna	Einstæðir foreldrar	Ein- hleypir	Meðaltal heimila
	1 barn	2 börn	3 börn	4 börn ofl	Meðaltal				
Matvörur	428.610	513.525	570.711	652.447	527.326	395.892	304.094	182.902	469.634
Mjöl, grjón og bakaðar vörur	59.278	75.449	87.299	111.473	79.471	40.543	40.198	20.775	66.027
Kjöt og kjötvörur	101.208	113.414	116.159	125.366	112.845	98.498	59.707	35.625	104.104
Fiskur og flskvörur	24.007	24.231	26.451	25.183	24.949	32.389	18.991	15.863	26.339
Mjólk, rjómi, ostar og egg	85.357	96.421	120.495	140.567	106.167	66.975	57.151	27.579	91.655
Feitmeti og olfur	14.647	19.034	23.238	26.709	20.175	13.814	10.783	5.188	18.300
Grænmeti, ávextir og ber	51.569	63.803	73.324	74.866	65.133	41.615	32.506	26.385	56.526
Kartöflur og vörur úr kartöflum	8.893	12.649	13.566	16.700	12.539	8.857	6.264	4.245	11.158
Sykur	2.348	3.085	3.934	5.701	3.473	3.605	1.863	848	3.512
Kaffi, te, kakó og suðusúkkulaði	10.741	12.441	14.591	19.190	13.475	10.975	11.516	4.468	12.740
Aðrar matvörur	70.562	92.998	91.654	106.692	89.099	78.621	65.115	41.926	79.273
Drykkjarvörur og tóbak	99.964	103.473	104.115	83.627	100.565	104.562	76.685	45.927	97.832
Drykkjarvörur	74.080	73.258	72.839	54.330	71.125	74.241	49.068	32.127	68.719
Gosdrykkir og öl	30.589	30.438	35.123	31.482	31.982	20.354	25.477	13.017	28.261
Áfengur bjór	17.232	18.793	12.701	6.784	15.241	18.812	8.373	7.284	14.605
Áfengi	26.258	24.027	25.015	16.064	23.902	35.076	15.218	11.825	25.853
Tóbak	25.884	30.215	31.276	29.297	29.440	30.321	27.617	13.800	29.113
Veitinga- og hótelpjónusta									
Veitinga- og kaffihús	46.708	51.306	50.317	28.110	47.280	59.438	3.735	44.527	63.006
Útgjöld alls	2.415.894	2.778.715	2.878.924	2.637.357	2.709.723	2.058.415	1.586.121	1.136.248	2.385.419
Vörur aðrar en mat og drykkjarvörur	1.887.320	2.161.717	2.204.098	1.901.283	2.081.832	1.557.961	1.205.342	907.419	1.817.953
Fjöldi heimila í neyslukönnun	105	168	138	54	465	95	32	24	790

**Meðalneysla heimila á ári í neyslukönnun eftir heimilisgerð og fjölda barna
Á verðlagi í desember 1990**

Hlutfallsleg skipting útgjalda, %	Hjón með börn yngri en 16 ára					Meðaltal	Hjón án barna	Einstæðir foreldrar	Ein- hleypir	Meðaltal heimila
	1 barn	2 börn	3 börn	4 börn ofl						
Matvörur	17,7%	18,5%	19,8%	24,7%	19,5%	19,2%	19,2%	16,1%	19,7%	
Mjöl, grjón og bakaðar vörur	2,5%	2,7%	3,0%	4,2%	2,9%	2,0%	2,5%	1,8%	2,8%	
Kjöt og kjötvörur	4,2%	4,1%	4,0%	4,8%	4,2%	4,8%	3,8%	3,1%	4,4%	
Fiskur og fiskvörur	1,0%	0,9%	0,9%	1,0%	0,9%	1,6%	1,2%	1,4%	1,1%	
Mjólk, rjómi, ostar og egg	3,5%	3,5%	4,2%	5,3%	3,9%	3,3%	3,6%	2,4%	3,8%	
Feitmeti og olfur	0,6%	0,7%	0,8%	1,0%	0,7%	0,7%	0,7%	0,5%	0,8%	
Grænmeti, ávextir og ber	2,1%	2,3%	2,5%	2,8%	2,4%	2,0%	2,0%	2,3%	2,4%	
Kartöflur og vörur úr kartöflum	0,4%	0,5%	0,5%	0,6%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	
Sykur	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	
Kaffi, te, kakó og suðusúkkulaði	0,4%	0,4%	0,5%	0,7%	0,5%	0,5%	0,7%	0,4%	0,5%	
Aðrar matvörur	2,9%	3,3%	3,2%	4,0%	3,3%	3,8%	4,1%	3,7%	3,3%	
Drykkjarvörur og tóbak	4,1%	3,7%	3,6%	3,2%	3,7%	5,1%	4,8%	4,0%	4,1%	
Drykkjarvörur	3,1%	2,6%	2,5%	2,1%	2,6%	3,6%	3,1%	2,8%	2,9%	
Gosdrykkir og öl	1,3%	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%	1,0%	1,6%	1,1%	1,2%	
Áfengur bjór	0,7%	0,7%	0,4%	0,3%	0,6%	0,9%	0,5%	0,6%	0,6%	
Áfengi	1,1%	0,9%	0,9%	0,6%	0,9%	1,7%	1,0%	1,0%	1,1%	
Tóbak	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,5%	1,7%	1,2%	1,2%	
Veitinga- og hótelpjónusta										
Veitinga- og kaffihús	1,9%	1,8%	1,7%	1,1%	1,7%	2,9%	0,2%	3,9%	2,6%	
Útgjöld alls	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Vörur aðrar en mat og drykkjarvörur	78,1%	77,8%	76,6%	72,1%	76,8%	75,7%	76,0%	79,9%	76,2%	

Lausleg áætlun um áhrif lækkunar VSK af matvælum
Á verðlagi í desember 1990

Fjárhæðir, krónur á ári	Verð- lækkun v/VSK	Hjón með börn yngri en 16 ára					Hjón án barna	Einstæðir foreldrar	Ein- hleypir	Meðaltal heimila
		1 barn	2 börn	3 börn	4 börn ofl	Meðaltal				
Matvörur		-16.644	-21.696	-23.630	-28.063	-21.862	-14.289	-12.410	-7.353	-18.745
Mjöl, grjón og bakaðar vörur	-8,4%	-4.979	-6.338	-7.333	-9.364	-6.676	-3.406	-3.377	-1.745	-5.546
Kjöt og kjötvörur	-1,8%	-1.781	-1.996	-2.044	-2.206	-1.986	-1.734	-1.051	-627	-1.832
Fiskur og fiskvörur	8,4%	2.017	2.035	2.222	2.115	2.096	2.721	1.595	1.332	2.212
Mjólk, rjómi, ostar og egg	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Feitmeti og olíur	-8,4%	-1.230	-1.599	-1.952	-2.244	-1.695	-1.160	-906	-436	-1.537
Grænmeti, ávextir og ber	-6,9%	-3.579	-4.428	-5.089	-5.196	-4.520	-2.888	-2.256	-1.831	-3.923
Kartöflur og vörur úr kartöflum	-8,4%	-747	-1.063	-1.140	-1.403	-1.053	-744	-526	-357	-937
Sykur	-4,0%	-94	-123	-157	-228	-139	-144	-75	-34	-140
Kaffi, te, kakó og suðusúkkulaði	-3,0%	-322	-373	-438	-576	-404	-329	-345	-134	-382
Aðrar matvörur	-8,4%	-5.927	-7.812	-7.699	-8.962	-7.484	-6.604	-5.470	-3.522	-6.659
Drykkjarvörur og tóbak		1.178	1.165	1.158	864	1.131	1.180	780	511	1.093
Drykkjarvörur	1,6%	1.178	1.165	1.158	864	1.131	1.180	780	511	1.093
Gosdrykkir og öl										
Áfengur bjór										
Áfengi										
Tóbak										
Veitinga- og hótelpjónusta										
Veitinga- og kaffihús	0,4%	187	205	201	112	189	238	15	178	252
Útgjöld alls		-15.279	-20.326	-22.270	-27.086	-20.542	-12.870	-11.615	-6.664	-17.400
Lækkun útgjalda, % af heild		-0,8%	-0,9%	-1,0%	-1,4%	-1,0%	-0,8%	-1,0%	-0,7%	-1,0%
Fjöldi heimila í neyslukönnun		105	168	138	54	465	95	32	24	790

Meðalneysla á heimili á ári í neyslukönnun 1990 eftir tekjum heimila
Á verðlagi í desember 1990

<i>Neysla í krónum:</i>	Tekjur		Tekjur		Tekjur	
	<1.000	1.999	2.000-2.999	3.000-3.999	>4.000	Allir
0 Matvæli	293.539	373.677	489.846	552.361	593.227	469.632
1 Drykkjavörur og tóbak	58.530	76.178	102.869	107.535	137.361	97.832
2 Föt og skófatnaður	57.549	102.173	178.201	151.955	216.559	148.634
3 Húsnæði, rafmagn og hiti	320.480	274.166	344.660	384.803	500.062	351.973
4 Húsgögn og heimilisbúnaður	134.912	153.194	188.168	184.127	251.343	182.343
5 Heilsuvernd	51.981	39.288	58.276	6.159	104.724	60.886
6 Ferðir og flutningar	175.442	328.786	459.307	429.083	803.410	442.946
7 Tómsundaiðkun og menntun	131.800	170.422	281.604	275.378	353.317	248.582
8 Aðrar vörur og þjónusta	214.675	269.371	366.180	511.454	560.170	382.592
Neysla alls	1.438.908	1.787.255	2.469.111	2.602.855	3.520.173	2.385.420

<i>Hlutfallslegt vægi í neyslu:</i>	Tekjur		Tekjur		Tekjur	
	<1.000	1.999	2.000-2.999	3.000-3.999	>4.000	Allir
0 Matvæli	20,4	20,9	19,8	21,2	16,9	19,7
1 Drykkjavörur og tóbak	4,1	4,3	4,2	4,1	3,9	4,1
2 Föt og skófatnaður	4,0	5,7	7,2	5,8	6,2	6,2
3 Húsnæði, rafmagn og hiti	22,3	15,3	14,0	14,8	14,2	14,8
4 Húsgögn og heimilisbúnaður	9,4	8,6	7,6	7,1	7,1	7,6
5 Heilsuvernd	3,6	2,2	2,4	0,2	3,0	2,6
6 Ferðir og flutningar	12,2	18,4	18,6	16,5	22,8	18,6
7 Tómsundaiðkun og menntun	9,2	9,5	11,4	10,6	10,0	10,4
8 Aðrar vörur og þjónusta	14,9	15,1	14,8	19,6	15,9	16,0
Neysla alls	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Mætæli sem hlutfall af tekjum:

0 Matvæli	24,9	19,6	15,8
-----------	------	------	------

Fjöldi í heimili	2,25	2,90	3,87	4,17	4,54	3,63
þar af börn	0,82	1,17	1,74	1,80	1,81	1,54
þar af fullorðinn	1,43	1,73	2,13	2,37	2,73	2,09
Vægi barna 75%	2,05	2,61	3,44	3,72	4,09	3,25

<i>Leiðrétting fyrir fjölda í heimili:</i>	Tekjur		Tekjur		Tekjur	
	<1.000	1.999	2.000-2.999	3.000-3.999	>4.000	Allir
0 Matvæli	143.540	143.309	142.604	148.484	145.132	144.725
1 Drykkjavörur og tóbak	28.621	29.215	29.947	28.907	33.605	30.149
2 Föt og skófatnaður	28.141	39.184	51.878	40.848	52.981	45.804
3 Húsnæði, rafmagn og hiti	156.714	105.145	100.338	103.442	122.339	108.466
4 Húsgögn og heimilisbúnaður	65.972	58.751	54.780	49.497	61.491	56.192
5 Heilsuvernd	25.419	15.067	16.965	1.656	25.621	18.763
6 Ferðir og flutningar	85.791	126.092	133.714	115.345	196.553	136.501
7 Tómsundaiðkun og menntun	64.450	65.358	81.981	74.026	86.438	76.605
8 Aðrar vörur og þjónusta	104.976	103.306	106.603	137.488	137.045	117.902
Neysla alls	703.622	685.429	718.810	699.692	861.204	735.106

Fjöldi heimila	40	188	279	166	117	790
Hlutfall af heimilum	5,1	23,8	35,3	21,0	14,8	100,0

**Meðalneysla á heimili á ári í neyslukönnun 1990 eftir tekjum heimila.
Á verðlagi í desember 1990**

<i>Neysla í krónum:</i>	Verð- lækkun	Tekjur	Tekjur 1000-	Tekjur 2000-	Tekjur 3000-	Tekjur	Tekjur
Matvörur	v/VSK	<1.000	1.999	2.999	3.999	>4.000	Allir
Mjöl, grjón og bakaðar vörur	-8,4	41.501	51.089	69.312	79.124	83.051	66.027
Kjöt og kjötvörur	-1,8	65.478	77.894	100.930	131.675	146.832	104.104
Fiskur og fiskvörur	8,4	19.970	21.936	28.865	28.380	29.719	26.339
Mjólk, rjómi, ostar og egg	0,0	55.126	71.100	97.627	110.628	111.648	91.655
Feitmeti og olíur	-8,4	10.768	14.567	19.712	22.196	20.959	18.300
Grænmeti, ávextir og ber	-6,9	37.929	41.966	58.543	68.235	74.699	56.526
Kartöflur og vörur úr kartöflum	-8,4	7.403	9.376	11.881	12.205	13.574	11.158
Sykur	-4,0	2.106	3.054	3.915	3.782	3.834	3.512
Kaffi, te kakó og suðusúkkulaði	-3,0	8.696	10.431	13.318	14.106	16.293	12.740
Aðrar matvörur	-8,4	44.561	72.265	85.743	82.032	92.619	79.273
<i>Matvörur samtals</i>		293.538	373.678	489.846	552.363	593.228	469.634
Drykkjavörur og tóbak:							
Drykkjavörur	1,6	42.819	50.762	72.203	80.079	94.768	68.719
Gosdrykkir og öl		17.565	22.172	30.141	32.670	35.601	28.261
Áfengur bjór		7.497	9.913	15.044	17.057	23.499	14.605
Áfengi		17.756	18.677	27.017	30.352	35.669	25.853
Tóbak		15.711	24.516	30.666	27.456	42.592	29.113
<i>Drykkjavörur og tóbak samtals</i>		58.530	75.278	102.869	107.535	137.360	97.832
Veitinga- og hótelpjónusta:							
Veitinga- og kaffihús	0,4	36.358	41.480	50.231	97.089	90.699	61.282
Útgjöld alls		1.438.907	1.787.255	2.469.110	2.665.856	3.520.173	2.385.419
Vörur aðrar en mat og drykkjavörur		1.050.481	1.296.819	1.826.164	1.908.869	2.698.886	1.756.671
Fjöldi heimila í neyslukönnun		40	188	279	166	117	790

Meðalneysla á heimili á ári í neyslukönnun 1990 eftir tekjum heimila.
Á verðlagi í desember 1990

<i>Neysla í krónum:</i>	Verð- lækkun v/VSK	Tekjur <1.000	Tekjur 1000- 1.999	Tekjur 2000- 2.999	Tekjur 3000- 3.999	Tekjur >4.000	Tekjur Allir
Matvörur							
Mjöl, grjón og bakaðar vörur		2,9	2,9	2,8	3,0	2,4	2,8
Kjöt og kjötvörur		4,6	4,4	4,1	4,9	4,2	4,4
Fiskur og fiskvörur		1,4	1,2	1,2	1,1	0,8	1,1
Mjólk, rjómi, ostar og egg		3,8	4,0	4,0	4,1	3,2	3,8
Feitmeti og olíur		0,7	0,8	0,8	0,8	0,6	0,8
Grænmeti, ávextir og ber		2,6	2,3	2,4	2,6	2,1	2,4
Kartöflur og vörur úr kartöflum		0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Sykur		0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Kaffi, te kakó og suðusúkkulaði		0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Aðrar matvörur		3,1	4,0	3,5	3,1	2,6	3,3
<i>Matvörur samtals</i>		20,4	20,9	19,8	20,7	16,9	19,7
Drykkjavörur og tóbak:							
Drykkjavörur		3,0	2,8	2,9	3,0	2,7	2,9
Gosdrykkir og öl		1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,2
Áfengur bjór		0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
Áfengi		1,2	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1
Tóbak		1,1	1,4	1,2	1,0	1,2	1,2
<i>Drykkjavörur og tóbak samtals</i>		4,1	4,2	4,2	4,0	3,9	4,1
Veitinga- og hótelpjónusta:							
Veitinga- og kaffihús	0,4	2,5	2,3	2,0	3,6	2,6	2,6
Útgjöld alls		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vörur aðrar en mat og drykkjavörur		73,0	72,6	74,0	71,6	76,7	73,6
Fjöldi heimila í neyslukönnun		40	188	279	166	117	790